

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrie în franceză și în
română. Măsură de nu se re-
suscite.
Birouri de administrație:
Brașov, a piața mare Nr. 22
Inserate: mai în Viena
Adolf's Hofe, Rosenfeld & Vogel
(Otto Hofe), emi. Schick, Alois
Lewand. In Brașov: A. V. Gold-
berger An on Mess Eckstein & rat.
In Frankfurt: G. L. Drob; in Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmondă pe o colonă 4 cr.
și 80 cr. membru pentru o pu-
blicare. Publicați: mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III: a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIII.

„Gazeta” este în fi- care di.
Abonamente pentru ANULU III:
Pe un an 12 fl., pe șe- luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șe-
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șe- luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. On anul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șe- luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 151.

Brașov, Vineri 6 (18) Iulie

1890.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Iulie 1890 stilul vechiu
s'a deschis nou abonament, la care în-
vitatău pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șe- luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șe- luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șe- luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șe- luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domni, cari se vor abona din nou,
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 5 Iulie st. v.

Serbarea națională franceză
dela 14 Iulie a. c. s'evârșită în
Paris, a fost putea cea mai stră-
lucită din câte s'au vădit sub
regimul republicei actuale, și se
poate dice cu drept cuvânt, că
toți Parisienii cu mic cu mare
au luat parte la ea.

Ca în toți anii, așa și acuma
festivitățile au fost inaugurate
de manifestațiunea celor din Al-
sația și Lotaringia, cari împreună
cu celelalte reuniuni naționale au
mers pe piața Concordiei și au
defilat înaintea statuei orașului
Strasbourg.

Cel mai însemnat punct
din programa serbării a fost în-
să revista militară de pe Longchamps.
O mulțime imensă de omeni a
luat parte la acest mare spec-
tacul militar; se asigură că au
fost de față peste 300,000 de
persone, afară de miliția.

La orele 3 p. m. în bubuitul
tunurilor, în sunetul musicelor,

ce intonară Marseillaisa, și alu to-
belor, sosi ministrul de războiu
Freycinet și după el președintele
republicei Carnot și îndată după
aceea se încep sub comanda ge-
neralului Deffis defilarea, care a
durat o oră și jumătate, trupele
fiind salutate din toate părțile de
cătră imensa mulțime cu entusi-
astice aclamări.

Intr'adevăr că un spectacul
mai imposant militar decât a
fost acesta, nu poate oferi aji nici
una din monarhiile Euporei!

Da, republica democratică fran-
cesă de aji emulează cu puterile
monarhice nu numai în desfășu-
rarea pompelor militare, ci și în
inarmări de tot felul.

Francia posedă aji după Rusia
cea mai mare oștire permanentă
în lume; ea are în timp de pace
cu 30,000, ér pentru casul de răz-
boiu cu 300,000 ostași mai mulți
ca Germania și dela anul 1871
a cheltuit pentru marina sa de
războiu mai mult ca Germania,
Italia și Austria laolaltă pentru
marinele lor.

Se poate dice că republica fran-
cesă a întrecut toate monarhiile
militare în ce privește pregătirile
de războiu și cele de ce mii de
soldați, cari au defilat înaintea
președintelui republicei la 14 Iulie,
au reamintit numai Francei și
lumei întregi aceste colossale pre-
gătiri, dându-le tot odată să cu-
noscă, că Franceii pun aji cea
mai mare greutate pe aceea, ca
să fi înarmați din creștet până
în tălpi.

Este în adevăr duros a
vede, că republica își consumă
aproape toate puterile pentru sco-
pur militare, când are de resolu-
tat alte probleme mari și folo-
sitoare pentru omenire. Dér riva-
litatea nenorocită între Francia și
Germania face în împrejurările de

față aproape imposibilă o întorcere
în această privință.

Resultatul este, că armările
continue ale Francei silesce și pe
Germania și cu ea pe toate cele-
lalte state la tot mai mari încor-
dări ale forțelor lor materiale
și pute că în mijlocul acestei
emulațiuni, Franceii își gândesc,
că ei cu resursele lor bogate,
vor pute mai mult ca or și care
alt stat suporta greutatele chel-
tuelilor imense militare și vor
învinge astfel asupra rivalului
german fără de vrsare de sânge.

Or cum ar fi, tristă, de tot
tristă este perspectiva viitorului
aproiat, decât de douăzeci de ani,
de când există acesta a treia re-
publică franceză, care se numește
democratică, ea nu s'a distins
decât prin inarmările sale esor-
bitante.

Și totă cauza acestei deplora-
bile situațiuni este, că Franceii
dela 1870/1 începe nu trăsce și
nu se hrănesc cu alta, decât cu
ideia de revanșă.

Spre a da nutremânt focului
ce arde mereu sub spuză, Fran-
cesii au introdus în timpul din
urmă cultul demonstrativ al
Ioanei d'Arc, a acestei fete tē-
rance din Lotaringia. Orașele
franceze redică una după alta
statue Ioanei d'Arc și le inaugu-
reză cu solemnități grandioase. Și
cu ocaziunea serbătorii naționale
dela 14 Iulie s'au făcut demon-
strații înaintea statuei Ioanei
d'Arc din Paris.

Tote aceste facu ca spiritele
în Francia să fiă ținute într'o agi-
tațiune și iritațiune continuă față
cu Germania, ca astfel să fiă pre-
gătite când va sosi ziua revanșei.

Prospecte triste pentru Francia
nu mai puțin ca și pentru cele-
lalte state! Dér nu sunt atât de
triste pentru starea materială a

popórelor bătrânei Europe, pe
cât sunt de triste pentru liber-
tatea lor!

DIN AFARĂ

Garașanin despre raporturile Serbiei.

Conducătorul partidei progresiste
sêrbesc, Garașanin, care a adresat ade-
renților săi manifestul pentru noua
activitate politică a partidei, a avut o
lungă convorbire cu corespondentul
unei foi. Garașanin a ășit între altele,
că se bucură, că după împărțirile din
urmă ale presei franceze, cestiunea es-
portului de porci este resoluată, seu
cel puțin a luat o înfășare îmbuou-
rătoare. Sunt convins, ășe Garașanin,
că cunoscutele declarații ale contelui
Kalnoky în delegațiun numai din întem-
plare au venit în legătură cu disposi-
țiunile dela granițe a autorităților afa-
cerilor igienice de vite; dér, durere,
cei mai mulți dintre Sêrbi aduc în le-
gătură nemijlocită declarațiile contelui
Kalnoky cu aceste dispozițiuni, cari au fă-
cut în Belgrad o impresiune așa de ne-
plăcută. Raporturile interne ale Serbiei
se par a fi foarte fresce, alăturându-le
isprăvilor partidei radicale și foarte
fresce este și aceea, că poporul sêr-
besc e silit să vadă o amenințare
pentru această politică din partea statului
vecin, cu care a trăit în cele mai bune
relații până la venirea radicalilor la
putere. Partida radicală ășe, că vră
emanciparea Serbiei de sub Austro-Un-
garia prin Saloniki. Neluând în sēmă
imposibilitatea împlinirii acestei idei din
punct de vedere material, respectivii
„fauri” își uită, că Saloniki tot așa de
puțin este al Serbiei, ca și Semlinul.
Întregul programul radicalilor nu este
altceva, decât un șir lung de imposi-
bilități, cu cari a amețit poporul și
n'a adus altceva țerei, decât amăgire
și rușine. Tocmai pentru această e nespus
de regretabil, că regele Milan, după ce
a chemat a doua oră pe radicali la
putere, n'a avut „paciință” să aștepte cu
abdicerea, până ce partida acesta va
apuca pe căile cele drepte. Dealtmintrelea

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Gramatica elementară a limbei latine.

Partea I, de Lazăr Șăineanu.

În literatura noastră didactică de
mult se simte lipsa unei gramatice ele-
mentare, lucrate pe baza rezultatelor
și progreselor științei moderne. În a-
devăr în școlile noastre limba latină se
predă încă până astăzi după manuale
vechi, cari atât prin incurcarea formu-
lare a paradigmelor, cât și prin lipsa
de precizie și claritate în enunțarea
regulelor, desperază pe scolarii noștri
chiar dela începutul studiului și le in-
spiră desgust și aversiune pentru înv-
țarea limbei mume. Astăzi didactica
pretinde pentru apropierea formelor
unei limbi, mai ales mörte, o carte,
care se presente o alegere și o dispo-
sițiune sistematică a materialului, o per-
tratere clară a lui, având tot auna de
normă primele trebuințe ale școlarului,
omitând superflul și reducând totul
la cea mai simplă expunere posibilă.

Ca să răspundă la aceste cerințe ale
didacticii și ca să umple acel gol în
literatura noastră școlastică, credeam me-
nită gramatica formală a limbei latine

apărută demăi a d-lui L. Șăineanu.
Mă îndreptăția la această credință atât
reputațiunea, de care se bucură autorul
în ore-cari cercuri competente, cât și mai
alesu prefața cărții, în care d. L. Șăi-
neanu, „convins, precum ășe, mai bine
de necesitatea de a da studiului limbei
latine o basă mai solidă și mai rațională
și în curent cu progresele didactice
realizate pe terenul gramaticei latine
în Francia și Germania”, promite o lu-
crare „de valoare originală, ce acum pen-
tru prima oră se pune în mâinile elevi-
lor în condițiuni așa de avantajoase.”

În față unei recomandățiuni auto-
grafe așa de îmbucurătoare și în dorința
mea de a vedea cât mai curând o
gramatică latină demnă a înlocui pe
cele întrebunțate aji în școlile noastre,
am avut neastămpărul de-a ceti această
nouă carte didactică și a mă convinge
însuși de meritele ei preconisate, și în
casu, când ele vor fi reale, a accentua
și mai mult laudele și valoarea ei, ér
în casu contrar a le reduce la propor-
țiuni convenite și a asema cărții loculu
ce cu adevărat îl merită.

Lucrarea d-lui Șăineanu se împarte
în două părți principale: una teoretică

și alta practică, cari se succed continuu
una după alta așa, că după o serie de
regule urmăz aplicațiunea acestor re-
gle în versiuni și teme.

Mai întâu să examinăm partea
teoretică, lăsându a vedea pe urmă, în-
tru cât propozițiunile și frazele pentru
deprinderi corăspund pe de-o parte
teoriei și scopului lucrării, pe de alta
inteligenței școlarilor.

Intru cât privește planul lucrării,
se nu ne așteptăm la o inovațiune: el
este același, care predomină în grama-
ticile latine de mai multe de cimi de
ani. Sistemisarea materialului nu se deo-
beșce prin urmare mult de aceea, pe
care o întelnim în manualele de limba
latină introduse în școlile noastre, și a-
nume gramatica expune pe rând pro-
nunțarea, cantitatea, formele regulate
ale declinărilor la substantive, la ad-
jective, comparațiunea adjectivelor, ad-
verbul, numeralele, pronumele, conju-
garea regulată a verbelor și părțile infle-
xibile ale vorbirii, anticipându pe ioi și
colo unele forme verbale necesare pen-
tru variarea exercițiilor.

Din acest punct de vedere noi
nu putem decât felicita pe autor

pentru prudența, cu care a evitată me-
todele nou și puțin încercate apucându
pe o cale bătută și cunoscută. Cu acesta
nu voesc a afirma, că vechiul plan
al gramaticelor limbelor clasice nu
mai este susceptibil de modificări și
reforme utile, cari să înlesnesc studiul
lor, ci voesc numai a ășe, că a forma
un nou plan acceptabil în această ma-
teră este lucru foarte anevoios, care nu
este de puterea oricui. În lipsa unui
plan nou și mai pedagogic trebuie să
ne mulțămim deocamdată cu unul
vechi și usat, cu condițiune însă, ca
el să fie bine executat și cu cea mai
mare precizie și claritate până în cele
mai mici amănunte. Când ni-se presintă
o lucrare didactică originală clădită după
un plan vechi, suntem în tot drep-
tul a pretinde cel puțin o execuțiune
îngrijită, corectă și cât se poate mai
metodică. Din nefericire însă în această
privință gramatica d-lui Șăineanu este
nu numai departe de așteptările noastre
legitime, ci chiar inferioară tuturor gra-
maticilor mai nou de limba latină a-
părute la noi. Și ca să nu se ășe, că
înaintez aserțiuni neprobate, să intrăm
puțin în amănunte.

asupra abdicării lui au influențat cause, care stau foarte departe de politică; pentru acesta d-ru nu pot să reflectez la ele. De remarcat însă e, că Milan s'a încredințat mai puțin în abilitatea și facultățile lui de rege, de cum ar fi trebuit. Milan a greșit foarte tare prin aceea, că a crezut, că dinastia se începe cu regele Alesandru și se ereșce la fiul său legitim. La fine Garașanin declară, că el a fost dușman al revizuirii constituției, fiind-că Serbia avea lipsă de alte reforme.

Convorbirile lui Bismarck.

Bismarck continuă cu convorbirile lui, care nu mai surprind ați pe nimeni, fiindcă lumea e dedată a-lu auzi mereu. Pressa germană însă adictă împăratului și mai ales „Kreuzzeitung“ îl atacă pe moșnegul din Friedrichsruhe pentru ultima sa convorbire, în care a criticat aspru politica socialistă a împăratului Wilhelm II. Principele Bismarck, dice numitul diar, a declarat războiu în potrivă politice externe și interne a împăratului fără de a-lu fi provocat cineva și îngreună prin această lucrare urmașului său. Prin criticarea ideilor favorabile apărării muncitorilor Bismarck vatămă sentimentul monarhic și periclităză cele mai însemnate interese ale statului. Falk, când a repășit dela ministerul deculte a tăcut, n'a dicit nimic. Declarațiile lui Bismarck umple inimile oamenilor de o tristeță și indignație demnă. Dacă nu va tăce cât mai în grabă, Bismarck va fi în altă sens o „mărime“ cădută.

Intâlnirile din estă an.

„Pester Corr.“ spune, că în cercurile bine informate se vorbesce cu multă siguranță, că în luna viitoare (August) se va întemla nu numai întelnirea între Caprivi și Kalnoky, ci și Crispi va lua parte la aceste întelniri. Se mai vorbesce și de întelnirea lui Salisbury cu ceilalți miniștri, d-ru mai ales se suține, că lordul Raudolph Churchill, care a intrat în cabinetul Salisbury și e conducătorul camerei de jos, va folosi ocazia de a se întelni de rândul acesta cu bărbatii conducători ai statelor din centrul Europei.

SCRILE PILEI.

O faptă nobilă. Cetim în „Luminătorul“: La 30 Iunie n. c. era espusă licitației publice averea lui Vichentie Seculiciu din Izvin, (cercul Recașiu.) Omul s-eranu, cu familia grea, era foarte intristat; nesațios Jidancă depuse deja vadiul recerut, insistând a cumpăra eftin, era bietul om combina, cum s'el ia traista de drum. — In ultimul moment, etă că vine invē-

țătorul de acolo Ioan Mateica, depune și el vadiu (24 fl.) și rescumpără cea avere, redându-o s-eramanului om. Acesta îi mulțami cu lacrimi de bucurie... Domni învățători pot fi mândri de colegul lor, d-lu Ioan Mateica.

Terminul de plata dării și a aruncurilor pe cartalul III a început la 1 Iulie n. și espiră la 15 (3) August n. După espirarea acestui termin contribuabilii, care au întârziat, vor plăti atătu interese de întârziare, cât și taxe de execuție.

Ușurință diaristică. „Bucarest“ de Marț 3 (15) Iulie, reproducend din „Gazeta Transilvaniei“ telegrama din Bucuresc cu data 12 Iulie publicată în numărul de Dumineca trecută, observă: „De unde dracu își ia corespondentul „Gazetei Transilvaniei“ informațiile sale? Din lună? Și încă probabil dintr'o lună colectivistă!“

Să ne erte fôia bucureștenă, decât răspundend-i ne folosim de vorbele ei: Unde dracu i-au fost ochii cronicarului ecurilor din „Bucarest“, de n'a vădutu desupra telegramii din vorbă, că scirile telegrafice ni-le transmite *biuroul de corespondență din Pesta?*

Postu de medicu cerualu. Este de ocupat postul de medicu cerualu pentru comuna Toracul mare și Toracul micu din comitatul Torontalului; — comuna curat românesc cu 6000 de suflete locuitor. — Salaru: 700 fl., apoi câte 50 cr. visita de zi și câte 1 fl. visita de noapte. Cererile sunt a se adresa protopretorelui de cerc Augustin Bakalovich în Becicherecul mare (Nagy-Beckerek, com. Torontal) până la finea lui Iulie n. c. Alegerea se va face în 2 August n. c. Se cere dela concurenți să scie limba română, maghiară și germană în vorbire și scriere. După cum suntem informați, fruntașii susu-diselor comune aru dori să aibă ca medicu un Român.

Doctoru în medicină. Tinurul I. Soiu (din Săcele) studentu al facultății de medicină din Bucuresc, a trecut cu succes, înainte facultății de medicină, examenul de doctoru în medicină în ziua de 25 Iunie curent. Subiectul tratat este despre „Versiunea în strămtorile basinelui.“

Felicitam pe tinurul doctoru.

Ca hienele. In palatul din Budapesta e espusă drestea în îmbrăcăminte și rufăria a archiducesei Maria Valeria. In 14 Iulie vr'o 600 de femei se duseră

să viziteze această esposiția. Ca să între mai în grabă se repeșă cu pumnii și cu umbrele asupra poliștilor, care steteau de gardă, și după ce'i aruncară afară, continuară lupta între ele. Haine fură sfășiate și rupte'n bucăți, lovitură se deteră fără milă, strigate și țipete se aușiau, leșinuri urmară, er scandalului abia îi puseră capul vr'o câțiva poliști călări, care sosind la fața locului și descalicand interveniră după tôte regulele artei polișneces.

Zăpadă în Iulie. In Alpii austriaci a ninsu bine la 13 Iulie. Gastein întâțșeză un tablou de ernă perfectă: ramurile arborilor se rupă de greutatea zăpedii. Pe strade e zăpada de o urmă. Liniile telegrafice sunt intrerupte. De asemenea a ninsu în totu Tirolul nordic. In Insrubach e ernă în tătă puterea cuvântului. Comunicarea trenurilor către sud și către Arelberg e intreruptă. In Ischl e frig ca'n toiu ernii. Munții din prejuru sunt acoperiți cu zăpadă. In case se face focu. De asemenea a ninsu și în celelalte ținuturi ale Alpiilor austriaci.

Un ursu la băi. In Lipto-Zselezno, situat într'o pădure, petreou vr'o 40 oșpeți o vieță liniștită. Mare a fost surprinderea lor, când la 12 Iulie apără pe promenadă un ursu foarte mare, în gură cu o oia, ce o răpise dintr'o turmă din apropiere. Ursul, de frica căruia oșpeții fugiră, se puse jos lângă fântana de apă minerală, mănca oia neturburat, cu tôte strigatele ciobanilor și lătratul cânilor dela oi, și apoi, isprăvinduși prânzul, dispără în pădure.

Petrecere da veră se va da Duminecă în 10 August n. c. în *Tirimia-mare*. Inceputul la 3 ore p. m. Intrarea: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Venitul e destinat pentru re'nnoirea bisericii românesce de acolo. Suprasolvirile și ofertele se voru cuita pe cale diaristică. In pauză se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“. Măncările se lasă în îngrijirea familiilor participătoare. — Alesandru Maioru, președinte; Vasiliu Zehan, v.-președinte; Iacob Macaveiu, secretar; Romul S. Orbeanu, cassar; Alesandru Viciu, controlor. Membri in comitetu: Dionisiu Simonu, Petru Gora, Ioan Bucuru, Simeonu Tescariu, Eliseiu Migia, Petru Marint, Paulu Marint, Iuliu Truța, Laurianu Voda, Ioan Morariu.

O declarație.

Stimatul nostru colaborator literar, d-lu *Ioan Koevary*, preot

în Betfia, ne comunică, că unora dintre Onor. D-ni preoți, din centru și juru, le place a-lu bănu, că d-sa ar fi autorul articulelor și corespondențelor privitoare la cesțiunea gimnasiului din Beiușu, a convocării sinodului etc., în specie însă a corespondenței publicate în Nr. 112 a. c. la adresa d-lui protopop Petru Mihutu, și ne rogă a stabili în privința acesta adeverul față cu persoana d-sale.

In fața acestor bănueli, care par a se sprijini pe împrejurarea, că d-lu Koevary publică adese-ori sub numele său lucrări de ale sale literare în fôia noastră, ne sêmțim dator a declara în interesul adeverului, că din péna d-lui Ioan Koevary, afară de articulii săi literari, cunoscuți publicului nostru, n'am primit până acuma nici un fel de corespondență, ori articulu politicu, polemicu, ori de natură pișcatore la adresa unuia său altuia.

Și fiind-că vedem, că s'a pornit o gonă în contra presupușilor autor a articulelor și corespondențelor apărute în „Gazeta“ în cauza amintită, mai trebuie să declarăm, că noi considerăm aceste suspiționări orbe și pătimate, ca un atentat asupra libertății consciinței și asupra libertății liberei manifestații a opiniunii în pressă. De aceea nu noi vomu fi, care să le dăm nutrementu, luând aci pe unulu, aci pe altulu în scutu în contra lor.

In casul de față amu tost d-tori colaboratorului nostru literar cu declarațiunea de mai sus. D-ru asigurăm pe tôte aceia, care aru voi să mergic mai departe cu suspițiunile defeliulu acesta, că acesta este ultima declarație de felul acesta și că de aici, din Redacția noastră, nu voru afla în veci vecilor nimic asupra persoanelor, care și-au manifestat libera lor opinie în colonele diarului nostru.

De aceea să facă bine Domniile lor și să înceteze cu suspițiunile, căci pentru articulii, ori corespondențele publicate fără semnatura numelui, afară de Redacțiunea fôiei noastre, nu sunt în drept a trage pe nimeni la răspundere.

Fundațiunea lui Athanasiu Balla.

(Ca „Curiosum.“)

Sunt trecuți 10 ani, de când aruncat de sorte în Hegyalja, și anume în

Mai antai mi-se pare foarte greșit modul d'a însemna numai cantitatea penultimei cuvintelor, din cauză că scolarii se pot gasi adeseori în nedumerire, când în lucrările lor private voru avea a intona vorbele în diferitele lor forme. Așa bunăoară la pag. 22 se indică cantitatea astfel: *memor-is, Hannibal-is, honor-is, la pag. 24: mulier-is, cadaver-is, aer-is*. Cum va sci scolarulu, decât voru trebui intonate aceste cuvinte s. ex. în genitiv: *memoris Hannibalis, honoris, mulieris, cadaveris, aeris*, s-ru mai bine dicit, *memoris, Hannibalis, honoris, mulieris, cadaveris, aeris*. Cu câtu este mai bun și mai pedagogu modul de indicare al lui Gustaw Löwe din gramatica lui Perthes, precum și al lui Latmann și Müller, care în manualele lor însemnand tôte silabele lungi ale vorbelor nu numai înlesnesce scolarulu intonațiunea ori-cărei forme, d-ru îi prepară într'unu modu rațional calea spre dobândirea unor noțiuni sigure prosodice. Cu modul însă întrebuintat de d-lu L. Șăineanu scolarulu va deveni, ca să dicit așa, o mașină; el nu va putea intona decât formele arătate în carte. Ar fi fostu mai bine, decât autorulu, care dice, că stă în curentu cu progresele sciinței

în Germania și Francia, ar fi adoptat modul de indicarea cantității din numelele gramatice germane.

Afară de acesta există în noua gramatică o mulțime de neexactități prosodice, care așu fi dispus a le lua dreptu erori de tipar, decât mai multe din ele nu s'ar repeși cu stăruință de câte două și trei ori. Așa întelnim pe pagg. 4, 70 și 109 de trei ori *diruta*, pe pagg. 4, 58 și 114 de trei ori *invito*, pe pagg. 37 și 24 de două ori *ubique*, pe pagg. 71 și 123 *reliquit*, pe pagg. 51 și 110 *festino*, la pag. 2 *Simonide*, la pag. 15 *obscurat* și *tribunal*, la pag. 18 *radicis*, la pag. 21 *Alexandria*, la pag. 25 *supellex*, la pag. 48 *origo*, la pag. 63 *Leonidae*, *Orpheus*, la pag. 74 *Alcibiades*, *Mithridates*, la pag. 75 *Metaurum*, la pag. 87 *nonnulli*, la pag. 49 *eludens*, la pag. 90 *reperit*, la pag. 91 *Pharsalus*, la pag. 123 *quotannis*, *reduciis*, *quoisque*, era la pag. 87 primul rëndu din prima orațiune catilinară este reproducut astfel: „Quosque tandem, Catilina, abutere patientia nostra, unde autorulu explică forma verbală incorectă prin abutēris (!)

Din cauza mulțimii și repeșirii unor asemenea erori imi vine să cred, că

autorulu n'are încă cunoștințe precise de cantitatea silabelor. Acestă credință mi-se confirmă chiar prin vorbele d-sale, care în prefață dice: „cantitatea cuvintelor (ca și cum cuvintele aru avea cantitate, nu silabele) latine e pretutinden însemnată, anume cantitatea penultimei, de care depinde pozițiunea accentului; am omis însă pe cea prosodică“. După d-lu Șăineanu așa-d-ru cantitatea silabelor (caci negreșit silabe înțelege d-sa aci prin cuvinte) și cantitatea prosodică, cum o numesc d-sa, sunt două lucruri deosebite. Apoi la pag. 2 spune, că „semnul scurtimii nu schimbă intru nimica pronunțarea vocalelor, pe care se pune.“ Dacă lucrulu stă astfel, atunci ce s'ar mai face distincțiune între silabe lungi și scurte? D-ru ceea ce este mai gravu, d-lu L. Șăineanu pare a nu cunoșce natura unei silabe ancipite, caci pe aceeași pagină suține, că ancipita „pote fi lungă și scurtă în *acelașu timpu*.“ Nu numai silabele lungi se pronunță într'unu timp mai îndelungat decât cele scurte, d-ru nici nu se pote închipui, cum unu lucru, ori-care ar fi el, ar putea fi în acelașu timp și lung și scurt. Când poeții, constrânși de necesitatea metrică întrebuintă în ver-

surile lor *I* lungu în vorba *Italus*, cum ar mai putea să-lu mai considere și ca scurt în acelașu timp?

Din aceste dize urmază, că silabe ancipite nu sunt acelea, care se pronunță și scurt și lungu în *acelașu timpu*, ci care se pronunță lungu într'unu timp și scurt într'altu timp (cf. Verg. Aen. I, 2 și VI, 762).

Pe scôrta cărții autorulu ne anunță și aparițiunea proximă a unei prosodii. Dacă ne este permis să judecăm după acestu început, atunci cea prosodie are să conțină multe și amusante minunății. Acolo ne va explica pôte similtaneitatea lungimii și scurtimii silabelor și ne va arăta, prin ce se deosebesce cantitatea silabelor de cea prosodică. (Va urma.) N. Barbu.

Gianettino l'Ingrese.

Novelă venețiană, de F. de Gaudy. (Urmare.)

Band tulu smulse din mâine Myladei copilulu, ilu luă în spate și plecă cu el sârind printre stânci ca o căprioară. Mylordulu silitu fiindu să plece cu bandiții se jură într'o limbă curat italiană, că elu în viața sa n'a mersu pe josu nici unu milu englezesc — elu nu e unu aler-

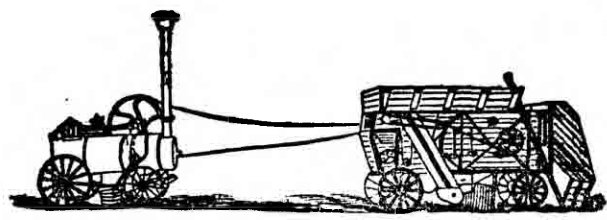
Turnătorie de feră și fabrica de mașini a lui SCHLICK

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROULŪ: VI., Kűlső váci-út 1696/99,

BIROULŪ ÎN ORAȘI ȘI DEPOSITULŪ: VI., Podmaniczky-utca 14,

Garnituri de treieratū cu vaporū,

Locomobile și treierători cu abur și pervasuri (rame) de feră, mai departe Garnituri de treieratū cu Vērtej (Gōpel), mori pentru curățitul cerealelor

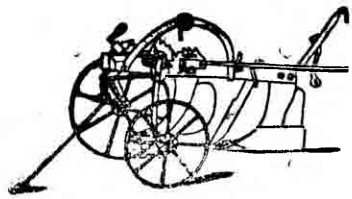
(Sistemū Baker și Vidats) Trieure. Mai departe se află gata: Aparate originale americane pentru legatulū snopilorū, mașini originale americane de cositū.

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri-Royal pat., Pluguri-Royal, cari se conducū de sine, Pluguri originale ale lui Schlick și Vidats cu 1 brazdă, unelte pentru lucrarea pământului, spārgători de bulgări, grape.

Mașini de semănatū în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mașini de semănatū în latū, mașini pentru preparatū nutretū, mașini pentru sfărmatū porumbū (cucuruzū), mori de urlutū, mori de măcinatū și instalațiuni pentru fabricarea de uleiū (pius de uleiū). Prețurile cele mai efitine. — Modalități de plată favorabile.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

281,18—12

Numere singuraticе din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potū cumpēra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

No. 59—1890.

379,1

ANUNCIU.

Se dă în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, dīdirea școlei romāne ortodoxe gr. or. din Bacifalu (Săcele), protopresbiteratulū Brașovū I-iu, care se va ținea la 8 (20) Iulie a. c. la 2 ore dup'amēdī in fața locului.

Planulū de dīdire, preliminarulū de spese și condițiunile de licitațiune se potū vedea până la terminulū de licitațiune la oficiulū parochialū din locū, unde se potū primi și informațiuni mai de aprōpe.

Oficiulū parochialū romānū ortodoxū gr. or. din Bacifalu. Bacifalu, în 29 Iunie 1890.

Toma Frateșū, parochū.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovū la Pesta

Trenulū de persoane: 10 ore 32 minute sēra. Trenulū acceleratū: 2 ore 43 minute dupā amēdī. Trenulū omnibus: 4 ore diminetā.

2. Dela Brașovū la Bucureși:

Trenulū de persoane: 5 ore 30 minute diminetā. Trenulū acceleratū: 2 ore 33 minute dupā amēdī. Trenū de mārfulū cu vāgōne de persoane: 12 ore 23 min. dupā amēdī.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașovū:

Trenulū de persoane: 5 ore 20 minute diminetā. Trenulū acceleratū: 2 ore 23 minute dupā amēdī. Trenulū omnibus: 10 ore 31 minute sēra.

2. Dela Bucureși la Brașovū:

Trenulū acceleratū: 2 ore 13 minute dupā amēdī. Trenulū de persoane: 10 ore 17 minute sēra. Trenulū de mārfulū cu vāgōne de persoane: 4 ore 20 min. dupā amēdī.

Mersulū trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 1 Iunie 1890.

Table with multiple columns for train routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, B.-Pesta-Arad-Telus, etc.) and rows for stations, listing departure and arrival times.